

Пропозиції
Адміністрації Державної прикордонної служби України
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо врегулювання питань ідентифікації та верифікації
громадян України, іноземців та осіб без громадянства»
народні депутати України Федір ВЕНІСЛАВСЬКИЙ, Сергій КУЗЬМІНИХ
та ін.
реєстраційний номер 8151 від 24.10.2022
до першого читання

1. Законопроект не підтримується.

2. Як зазначається в пояснювальній записці, метою законопроекту є комплексне врегулювання питань ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства за їх біометричними даними.

Загалом погоджуючись з ініціативою щодо врегулювання питань ідентифікації громадян України, іноземців та осіб без громадянства за їх біометричними даними, визначення порядку подання особами біометричних даних та передачі шаблонів біометричних даних до національної системи біометричної верифікації та ідентифікації, законопроект не підтримується з огляду на таке.

1) Необґрунтованими, на нашу думку, є запропоновані у змінах до Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» визначення «держава міграційного ризику» та порядок включення такої держави до переліку держав міграційного ризику.

Законопроектом визначається показник, який протягом календарного року має перевищувати 5 відсотків від загальної кількості рішень відмов в оформленні віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію, порушень встановлених строків перебування в Україні та кількості рішень про заборону в'їзду в Україну, а також про примусове повернення та примусове видворення з території України. Зазначений перелік відмов та порушень не є вичерпним, оскільки не передбачає випадків зміни іноземцем статусу перебування на території України, відмов у пропуску на територію України у зв'язку із непідтвердженням мети прибуття в Україну (відповідно до Закону України «Про прикордонний контроль»), випадків передачі особи з України або прийняття в Україну відповідно до міжнародного договору про реадмісію тощо.

Підрахунок запропонованих законопроектом даних створює передумови до необ'єктивної оцінки аналізу ризиків та зрештою не забезпечує необхідну доцільну протидію нелегальній міграції.

2) Запропонована редакція законопроекту не узгоджується із загальною виробленою концепцією спрощення процедури примусового видворення з України нелегальних мігрантів, які затримуються уповноваженими державними

органами за незаконне перетинання державного кордону або інші порушення українського законодавства. Спрощення процедури видворення пропрацьовано відповідно до Конституції України та дієвого зарубіжного досвіду. Основною метою його є надання права ухвалення рішень про видворення відповідними державними органами (СБУ, ДМС, прикордонники), а звернення до суду визначено застосовувати для затримання з метою виконання видворення.

Зазначена процедура спрощення видворення разом з іншими питаннями забезпечення подальшого розвитку та поліпшення загальнодержавної системи охорони і захисту державного кордону, належного реагування на порушення законодавства України про державний кордон, викладено у проєкті Закону України з реєстр. № 7475, який наразі розглянуто Верховною Радою України, прийнято за основу та готується до другого читання.

3) Нелогічним, на нашу думку, виглядає внесення запропонованих у законопроєкті змін до пунктів 15, 15-1, 15-2 статті 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу України». У зазначеному контексті визначення обов'язку щодо проведення обробки (фіксації) біометричних даних осіб, відносно яких прийнято рішення про примусове повернення, примусове видворення та поміщення до пунктів тимчасового тримання іноземців та осіб без громадянства, доречно визначити не у кожному із зазначених пунктів цієї статті та не лише для Державної прикордонної служби України, а й для інших центральних органів виконавчої влади, які уповноважені приймати такі рішення. На наше переконання, вирішення вказаного питання можливе шляхом внесення змін до статті 23 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», у якій окремим пунктом визначити відбирання біометричних даних у осіб, які порушили законодавство про правовий статус іноземців та осіб без громадянства або про державний кордон, під час притягнення до відповідальності. Зазначена позиція також зафіксована у проєкті Закону України з реєстр. № 4412, який розглянуто Верховною Радою України, прийнято за основу та підготовлено до другого читання.

4) У пункті 5 пояснювальної записки до законопроєкту зазначено, що його реалізація не потребуватиме фінансування з державного чи місцевого бюджетів. Однак виконання визначеного законопроєктом механізму фіксації, обробки, конвертації та передачі у відповідному форматі біометричних даних осіб передбачає суттєві фінансові витрати. Закупівлі та встановлення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон потребуватиме також додаткове обладнання для зчитування даних іноземного громадянина під час в'їзду в Україну. Організація верифікації та ідентифікації іноземців, вимагатиме ресурсу для забезпечення конвертації та передачі отриманих даних до національної системи біометричної верифікації та ідентифікації тощо.

Голова Державної прикордонної
служби України

Сергій ДЕЙНЕКО